

Zaļais publiskais iepirkums drukas iekārtām

- Organizācijas: Latvijas Vides investīciju fonds un Valsts Reģionālās attīstības aģentūra
  - Zaļā publiskā iepirkuma izmantošana Elektronisko iepirkumu sistēmā

Parastais iepirkums

Valsts iestādes un pašvaldības iepērk energo maz efektīvas drukas iekārtas.

Zaļais (PRIMES) iepirkums

Energoefektīvu drukas iekārtu piedāvājums E-katalogā

Ietaupījumi

Energoefektīvas drukas iekārtas ietaupa 44 % enerģijas.

Ievads

1.1 ĪSUMĀ

Latvijas Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) uztur Latvijas centrālo iepirkumu sistēmu. Tā ļauj valsts iestādēm un pašvaldībām iegādāties preces Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS), nerīkojot atsevišķus atsevišķus iepirkumus. Lai preces vai pakalpojumi nokļūtu elektroniskajā katalogā, VRAA veic centralizēto iepirkumu, lai izvēlētos pretendētus ar tehniskajām prasībām atbilstošu piedāvājumu un zemāko cenu diapazonā. Elektronisko iepirkumu sistēmas priekšrocība ir valsts un pašvaldības iestāžu iekonomētais laiks, kas būtu jāpatērē atsevišķu iepirkumu rīkošanai, kā ekonomijas iespēja uz „liela klienta“ statusa un zināšanu rēķina. Ja E-katalogā ir vairāki pretendenti atsevišķiem preču veidiem, tad starp dažādiem piedāvātājiem būs zemākās cenas konkurss brīdī, kad pašvaldība vai valsts iestāde izvēlēsies attiecīgās preces. E-katalogs apkalpo visas Latvijas valsts iestādes, bet pašvaldības tam var pievienoties brīvprātīgi.

2

1.2 SITUĀCIJAS APRAKSTS

Drukas iekārtas ne tikai patērē enerģiju, bet arī papīru, kas ir ievērojams resurss. Enerģefektīvas drukas iekārtas samazina gan enerģijas patēriņu, gan ietaupa papīru, piedāvājot iespēju drukāt uz abām pusēm. Latvijas Valsts reģionālās attīstības aģentūra izlēma E-katalogā iekļaut zaļā iepirkuma prasībām atbilstošas drukas iekārtas.

1.3 RISINĀJUMI

Lai izstrādātu zaļo iepirkumu, VRAA izmantoja Eiropas Zaļā iepirkuma pamatkritērijus attēlveides iekārtām. Lai padarītu zaļo izvēli redzamāku, VRAA šādas drukas iekārtas katalogā apzīmē ar speciālu zīmi.

Iepirkuma raksturojums

- **Iepirkuma priekšmets:** Drukas iekārtas E-kataloga dalībniekiem (valsts iestādēm un pašvaldībām)
- Līguma vērtība: vispārīgā vienošanās, tikai šobrīd stājās spēkā.
- Iepirkuma veids: pirms tiek noslēgta vispārīgā vienošanās par iekļaušanu E-katalogā, notiek atklāts pretendentu konkurss; kad ir noslēgta vispārīgo vienošanos “Par drukas iekārtu piegādi Elektronisko iepirkumu sistēmas dalībniekiem”, ja katalogā ir dažādas preces ar identisku raksturojumu, tās savā starpā konkurē ar zemāko cenu.

Iepirkuma mērķi

Mērķis ir piedāvāt pašvaldībām un valsts iestādēm energoefektīvas, zaļā iepirkuma prasībām atbilstošas drukas iekārtas.

Iepirkuma metode

Šis ir centralizētais iepirkums, kura rezultātā tiek ieļautas preces E-katalogā, piedāvājot labāko cenu pirkšanas brīdī. Zaļā iepirkuma kritēriji tika iekļauti gan iepirkuma tehniskajā specifikācijā, gan līguma izpildes prasībās (vispārīgā vienošanās).

Zaļā iepirkuma prasība	Verifikācija
<p>1. Drukāšana uz abām lapas pusēm Attēlveides iekārtai jābūt aprīkotai ar bloku, kas automātiski drukā/kopē uz abām lapas pusēm. Abpusējās drukāšanas un/vai kopēšanas funkcija ražotāja nodrošinātajā oriģinālprogrammatūrā ir iestatīta kā noklusējums.</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām, un ražojumus, kuriem ir "Energy Star" 2.0 versijas marķējums (vai attiecīgā gadījumā jaunāks marķējums). Var iesniegt arī ražotāja paziņojumu, kas pierāda, ka šīs prasības ir ievērotas.</p>
<p>2. Vairāki attēli uz vienas papīra lapas Attēlveides iekārtas standarta iespēja ir spēja drukāt un/vai kopēt 2 vai vairāk dokumenta lappuses uz vienas papīra lapas, ja ražojumu lieto ar ražotāja nodrošinātu oriģinālprogrammatūru (printera dzinis).</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī ražotāja paziņojumu, kas pierāda, ka šīs prasības ir ievērotas.</p>
<p>3. Energoefektivitāte lietošanas režīmā Ražojuma energopatēriņš lietošanas režīmā atbilst vismaz energoefektivitātes prasībām, kas attiecībā uz attēlveides iekārtām izvirzītas "Energy Star" 2.0 versijas kritērijos. Energoapatēriņu mēra saskaņā ar Testēšanas metodi attēlveides iekārtu energopatēriņa noteikšanai, 2.0 versija1 – galīgā redakcija, 2012. gada maijs, vai līdzvērtīgu metodi.</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām, un ražojumus, kuriem ir "Energy Star" 2.0 versijas marķējums (vai attiecīgā gadījumā jaunāks marķējums). Var iesniegt arī ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kas pierāda, ka minētās prasības ir ievērotas.</p>
<p>4. Instrukcija par iekārtas izmantošanu videi mazāk kaitīgā veidā Ceļvedis ar norādījumiem, kā konkrēto attēlveides iekārtu izmantot, pēc iespējas mazāk kaitējot videi (aprakstītas ir papīra izmantošanas funkcijas, energoefektivitātes funkcijas, ražojuma atkritumu un jebkādu izlietojamu materiālu, piemēram, tintes un/vai tonera kasetņu izmantošana), ir rakstiski pieejams kā atsevišķa lietošanas rokasgrāmatas daļa un/vai elektroniski – ražotāja vietnē.</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, rakstisku ražotāja apliecinājumu, ka iepriekš minētā klauzula tiks ievērota.</p>
<p>5. Ražojuma lietošanas ilgums un garantija (Neattiecas uz nomas līgumiem, kas ietver tehnisko apkalpošanu) Ražojumam ir vismaz piecu gadu garantija remontam vai nomaiņai. Ražotājs turklāt nodrošina, ka oriģinālas vai līdzvērtīgas rezerves daļas ir pieejamas (tieši no ražotāja vai no tā pilnvarotā pārstāvja) vismaz piecus gadus pēc pirkuma dienas. Šo klauzulu nepiemēro nenovēršamās īslaicīgās situācijās, ko ražotājs nevar kontrolēt, piemēram, dabas katastrofu gadījumā.</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, ražotāja paziņojumu, ka iepriekš minētā klauzula ir ievērota.</p>
<p>6. Resursu efektīva izmantošana attiecībā uz kasetnēm: tonera un/vai tintes kasetņu atkārtotai izmantošanai paredzēta uzbūve (Prasību nepiemēro attēlveides iekārtām, kurās neizmanto kasetnes) Jābūt iespējai ražojumos izmantot pārražotas tonera un/vai tintes kasetnes. Nedrīkst uzstādīt tādas ierīces vai izmantot tādas metodes, kas neļauj toneri un/vai tintes kasetni izmantot atkārtoti (tas ir, ierīces/metodes, kas nepieļauj atkārtotu izmantošanu).</p>	<p>Par atbilstīgiem uzskata ražojumus, kuriem ir attiecīgs 1. tipa ekomarķējums un kas atbilst uzskaitītajām prasībām. Var iesniegt arī ražotāja tehnisko dokumentāciju vai testēšanas ziņojumu, kas pierāda, ka minētās prasības ir ievērotas.</p>
<p>7. Piedāvātajām iekārtām jāatbilst prasībām, kuras nosaka Latvijas Republikā spēkā esošie tiesību akti par atsevišķu ķīmisku vielu lietošanas ierobežojumiem elektriskajās un elektroniskajās iekārtās. Atbilstība Europe CE marķējuma prasībām.</p>	

Kritēriju izstrāde

Valsts reģionālās attīstības aģentūras eksperti, konsultējoties ar PRIMES projekta ekspertiem un citiem ekspertiem VARAM organizētajā zaļā iepirkuma darba grupā, izmantoja Eiropas Komisijas zaļā iepirkuma kritērijus attēlveides iekārtām. Lai veicinātu zaļāku izvēli, VRAA šādas drukas iekārtas E-katalogā apzīmē ar speciālu zīmi.

CI103.1.1.1 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 20 kop./min.

CI103.1.1.2 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 25 kop./min.

CI103.1.1.4 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 30 kop./min., ar paplašinātu papildaprīkojuma izvēli

CI103.1.1.5 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 35 kop./min.

CI103.1.1.7 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 45 kop./min.

CI103.1.1.8 A4 melnbaltie kopētāji, vismaz 50 kop./min.

4

Rezultāti

E-katalogs ir tikko atvēries, un neviens pirkums vēl nav veikts. Saskaņā ar ES ZPI faktu lapu par attēlveides iekārtām, printeri, kas atbilst Energy Star prasībām, ietaupa 44% enerģijas.

Gūtās mācības

Pēc konkursa izsludināšanas, drukas iekārtu piegādātāji iebilda pret 2 kritērijiem (5 gadu garantijas laiku kopš iegādes brīža un iespēju izmantot pārražotas kasetnes). Arguments, ka šie ir ES ZPI kritēriji, palīdzēja pamatot VRAA prasības. Attiecībā uz atkārtotu izmantošanu, drukas iekārtu piegādātāji vēlējās tikt pasargāti no iespējas, ka tiem jāatbild par bojājumiem, ko radījušas nekvalitatīvi pārražotas kasetnes. Latvijas Valsts reģionālās attīstības aģentūra ir noteikusi atbildību par pārražotu kasetņu radītiem bojājumiem vispārīgā vienošanās ar pārražotu kasetņu piegādātājiem.

Saziņai

zane.bilzena@lvif.gov.lv; jana.simanovska@lvif.gov.lv

Par PRIMES

PRIMES projekts sešās Eiropas valstīs - Dānijā, Zviedrijā, Latvijā, Horvātijā, Francijā un Itālijā - palīdz pašvaldībām īstenot zaļo publisko iepirkumu, pārvarot resursu un zināšanu trūkuma radītās barjeras.

PRIMES mērķis ir attīstīt valsts un pašvaldību iepirkuma veicēju pamatprasmes un sniegt dažādus paraugus un citus instrumentus, kas palīdzētu ieviest zaļā publiskā iepirkuma konkursus, tādējādi ietaupot enerģiju un mazinot CO₂ emisijas - www.primes-eu.net

Par GPP 2020

GPP 2020 projekts palīdz ieviest zemu oglekļa dioksīda emisiju iepirkumus Eiropā, tādējādi palīdzot sasniegt Eiropas Savienības mērķus klimata politikā līdz 2020 gadam: samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20%, palielināt atjaunīgās enerģijas īpatsvaru par 20%, un palielināt energoefektivitāti par 20%.

Šim nolūkam GPP 2020 ietvaros tiks īstenoti vairāk kā 100 zemu oglekļa dioksīda emisiju iepirkumus, radot būtisku CO₂ emisiju samazinājumu. Turklāt GPP 2020 īsteno arī veikspējas celšanas programmu, tostarp organizējot apmācības un pieredzes apmaiņu. www.gpp2020.eu

Atbildību par šīs publikācijas saturu pilnībā uzņemas tās autori. Tā ne vienmēr atspoguļo Eiropas Komisijas skatījumu. Ne EASME, ne Eiropas Komisija nav atbildīga par tajā ietvertās informācijas izmantošanu.

Atruna

Šī publikācija satur vispārīgu informāciju par šeit aprakstīto iepirkuma procedūru, un tā ir domāta kā vispārīgas vadlīnijas. To nevar uzskatīt par juridisku konsultāciju. Gadījumā, ja Jums rodas kādi jautājumi, lūdzu, sazinieties ar projekta partneri Latvijā, kā norādīts šajā dokumentā.